

EENKELE WAARNEMINGEN BIJ DE KWEEK IN GEVANGENSCHAP VAN DE LUIPAARDSLANG

(*ELAPHE SITULA*)

Emanuele Cimatti

Via Volterra 7

40135 Bologna, Italië

Email: tov9602@iperbole.bologna.it

Foto's: Stefano Pavan

Via Pirona 43

33100 Udine, Italië.

INLEIDING

De luipaardslang (*Elaphe situla*) wordt beschouwd als de mooiste Europese slang. Het is een polymorphe soort die leeft op het Balkan-schiereiland tot in het Kaukasische gebied. In Italië wordt zij gevonden in het

zuiden van het schiereiland (Puglia, Basilicata, Calabrië en Sicilië).

In veel delen van haar verspreidingsgebied wordt de luipaardslang in twee verschillende vormen aangetroffen: de gevlekte vorm komt het meest voor, naar het schijnt vooral in het oostelijke deel van haar verspreidingsgebied, terwijl de gestreepte vorm voorkomt in het westelijke gedeelte. In Italië wordt zij alleen gevonden in het gebied rond Puglia.

Haar leefgebied wordt voornamelijk gevormd door gebieden met mediterrane struiken en stenige bossen.

Het is een kleine slang die ongeveer een meter lang kan worden (39.4 inch). De luipaardslang is behendig en bijt vaak; ze vangt hagedissen en kleine zoogdieren. Deze slang legt eieren, maar is daar niet erg productief in; zij kan zes tot acht eieren leggen, met een gemiddelde van slechts vier.

Samen met de esculaapslang (*Elaphe longissima*) was het een heilige slang en werd ze in Griekenland (Asklepius) en in Rome (Aesculapius) vereerd als de god van de heelmeesters en als drager van gezondheid en schoonheid.

TWEE VERSCHILLENDE BLOEDLIJNEN

Ik heb twee niet verwante stellen van de luipaardslang bestudeerd. Het eerste stel kwam uit Italië en heb ik zes jaar gehouden. Het tweede stel kwam uit Griekenland en was slechts één jaar in mijn bezit. Na onderzoek heb ik ze, samen met hun vier jaar oude jongen,

weer losgelaten in de natuurlijke omgeving waar ik ze had gevangen.

De luipaardslangen had ik gehuisvest in middelgrote glazen onderkomens, met krantenpapier als bodembedekking. Een klein bakje met water en een stuk kurkschors als schuilplaats waren altijd aanwezig. Al de onderkomens waren goed geventileerd met een lage luchtvochtigheid en hadden een neon-verlichting. Gedurende de zomer was de dagtemperatuur 28-30°C (82.4-86°F). 's Nachts verwarmde ik de terraria in het geheel niet.

Van beide koppels hield ik de mannen en vrouwen altijd gescheiden. Het enige moment dat ze samen waren, was kort na de winterslaap. Deze gaf ik hun van oktober tot maart, met een gemiddelde temperatuur van 4 tot 10°C (39.2-50°F). Hierbij heb ik rekening gehouden met de oorsprong van de dieren;

Jaar	Datum paring	Duur zwangerschap (dagen)	Datum leggen	Aantal eieren	Broedduur (dagen)	Datum geboorte	Aantal jongen
1994	?	?	2 juni	3	65	6 aug.	2
1995	?	?	13 mei	3	-	-	-
1996	14 april	57	10 juni	5	65	14 aug.	2
1997	?	?	29 juni	3	-	-	-
1998	3 maart	86	28 mei	2	71	7 aug.	2
1999	30 maart	56	25 mei	6	63	27 juli	3

Tabel 1. Broedgegevens van de Italiaanse luipaardslang (*Elaphe situla*)

Jaar	Datum paring	Duur zwangerschap (dagen)	Datum leggen	Aantal eieren	Broedduur (dagen)	Datum geboorte	Aantal jongen
1995	?	?	2 juni	3	65	6 aug.	2

Tabel 2. Broedgegevens van de Griekse luipaardslang (*Elaphe situla*)

ENKELE WAARNEMINGEN BIJ DE KWEK IN GEVANGENSCHAP VAN DE LUIPAARDSLANG (*ELAPHE SITULA*)

ik heb dus niet gemixt tussen de Griekse en Italiaanse genotypen.

HET KWEKEN

Luipaardslangen paren kort na de winterslaap. Nadat ik ze bij elkaar had gezet, paarden ze al na een of twee dagen. De mannen bijten zich vast aan de kop van het vrouwtje tijdens de paring, die gewoonlijk ongeveer vier uren duurde. Dat werd twee tot drie keer herhaald binnen zeven dagen. Niet alle paringen heb ik waargenomen. Voor wat het Italiaanse koppel betreft was het duidelijk, dat enkele paringen niet vruchtbaar waren geweest of nooit hadden plaatsgevonden.

De zwangerschappen kenden een grote variatie: ze duurden tussen de 56 en 86 dagen. Er waren altijd weinig eieren, nooit meer dan zes, met een gemid-

delde van 3,6 per legsel. De eieren waren ongeveer 4x2x2 centimeter (1.57x0.78x0.78 inch) en heb ik kunstmatig uitgebroed in een broedstoof ('au bain marie') bij een temperatuur van 28-30°C (82.4-86°F) en een luchtvochtigheid van 80-90%.

Niet alle eieren kwamen uit; sommige waren onbevruucht en werden enkele dagen na het leggen slecht. De broedduur bedroeg 63 tot 71 dagen. De jongen waren 26 tot 32 centimeter (10.2-12.6 inch) lang. Ze vervelden na 5 tot 8 dagen en begonnen direct kleine hagedissen te eten (*Podarcis muralis*, *Podarcis sicula*) en naakte muisjes. De eerste twee jaar heb ik de jongen warm gehouden. Ik heb ze ook in de winter regelmatig gevoerd. Vanaf het derde jaar heb ik ze in winterslaap gedaan. In hun vierde of vijfde jaar heb ik ze uitgezet in hun natuurlijke omgeving.

Vertaling uit het Engels door Jan van Duinen.

